

ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนปู้เจ้าสมิงพราย จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

Cultural Tourism Development Strategy of Phuchaosamingprai Community in Samutprakarn Province to be the Cultural Tourism Area

นันทวุฒิ ครุธา* สันติภาพ คำสะอาด

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี

1 หมู่ 3 ตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี 76120

Nuntawut Kruta*, Santiphap Khamsa-ard

Faculty of Management Science Silpakorn University, Petchaburi IT Campus

No.1 Village No.3, Sam Phraya Sub-district, Cha-am District, Petchaburi Province 76120

*E-Mail: nuntawut_k@yahoo.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนเทศบาลเมืองปู้เจ้าสมิงพราย 2) สร้างยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนเทศบาลเมืองปู้เจ้าสมิงพราย เป็นการวิจัยเชิงนโยบาย (Policy Research) ร่วมกับการวิจัยแบบอนาคต EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) โดยใช้การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 18 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 20 ท่าน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการณ์และความต้องการด้านการท่องเที่ยวของชุมชนปู้เจ้าสมิงพราย มีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนา 2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนปู้เจ้าสมิงพราย จังหวัดสมุทรปราการ มีวิสัยทัศน์คือ ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถีวัฒนธรรมของชุมชนปู้เจ้าสมิงพรายอย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบด้วย 3 ประเด็นยุทธศาสตร์ได้แก่ 1) ปรับปรุงและพัฒนา

แหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถีวัฒนธรรมที่มีอยู่ในชุมชน ทั้งในด้านสถาปัตยกรรม ประเพณีวัฒนธรรม และวิถีชีวิตชุมชน 2) ส่งเสริมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนโดยสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวิถีวัฒนธรรมในชุมชน 3) พัฒนากลยุทธ์ทางการตลาด และการประชาสัมพันธ์ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศมาสนใจการท่องเที่ยวในชุมชน ซึ่งการประเมินยุทธศาสตร์โดยผู้เชี่ยวชาญพบว่ายุทธศาสตร์ที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม

คำสำคัญ : ยุทธศาสตร์การพัฒนา การท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study situations and needs of cultural tourism of Puchaosamingprai community. 2) to develop the strategies of cultural tourism development strategies of Puchaosamingprai community. The methodology of this research were mixed of policy research and Ethnographic Delphi Futures Research. The data were collected by in-depth interview form eighteen informants and twenty experts assessed the importance and appropriateness of strategies, tactics, goals and procedures. The results showed as following: (1) situation and need of tourism for Puchaosamingprai community had tourist area could develop for cultural tourism by supporting community participation for development. results showed as following: 1) situation and need of tourism for Puchaosamingprai community had tourist area could develop for cultural tourism by supporting community participation for development. 2) Cultural Tourism Development Strategy of Phuchaosamingprai Community in Samutprakarn Province through the vision was to promote cultural tourism area of Puchaosamingprai community by community participation. There were three strategies, consisting of: 1) improve and develop tourist area in the community. Both in architecture, culture and life of community. 2) to support community stakeholder by communities participation for cultural tourism development. 3) to develop marketing strategies and publicity to attract both domestic and foreign tourists to attention to tourism in the community. The strategies based on expert evaluation found that the strategies are appropriate.

Keyword : Development Strategy, Tourism, Cultural tourism area

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ภารกิจด้านการท่องเที่ยวที่เกี่ยวเนื่องกันเป็นหนึ่งในการกิจที่ถูกผสมผสานกลมกลืนไปกับการพัฒนาประเทศในทุกมิติ การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศจึงต้องมีการบูรณาการงานด้านการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจ การดำเนินแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศที่ชัดเจน บนพื้นฐานของเศรษฐกิจที่เข้มแข็ง โครงสร้างพื้นฐานที่ดี ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์ และบุคลากรภาคการท่องเที่ยวมีศักยภาพด้วยแล้ว จะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยผลักดันให้ประเทศนั้นๆ มีข้อได้เปรียบในการแข่งขัน และสามารถพัฒนาการท่องเที่ยวของตนให้เติบโตได้อย่างมั่นคง (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558)

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาคาดการณ์ว่าประเทศไทยจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ 67 ล้านคน สำหรับแนวโน้มจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศของไทยในอีก 15 ปีข้างหน้าจะขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นไปตามแนวโน้มที่ควรจะเป็น และภายใต้สมมติฐานว่าสถานการณ์การท่องเที่ยวไทยอยู่ในภาวะปกติ ไม่มีเหตุการณ์หรือวิกฤตการณ์ใด ๆ ที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทยในช่วงเวลานับจากนี้เป็นต้นไป โดยกลุ่มตลาดหลักยังคงเป็นกลุ่มเดิมแต่นักท่องเที่ยวจีนจะมีสัดส่วนเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม โดยสภาพข้อเท็จจริงแล้วสถานการณ์เศรษฐกิจยครรรมชาติขนาดใหญ่ โรคระบาดร้ายแรง และความขัดแย้งทางการเมืองทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศยังคงเป็นปัจจัยหลักที่จะส่งผลกระทบต่อแนวโน้มจำนวนนักท่องเที่ยวดังกล่าว (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558)

จากสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลให้ประเทศไทย จำเป็นที่จะต้องพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวให้มีความสอดคล้องต่อพฤติกรรมนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2559) โดยการให้ความสำคัญต่อความหลากหลายของทรัพยากรท่องเที่ยวและความเป็นไทยให้มีศักยภาพและโอกาสในการท่องเที่ยว ทั้งในด้านความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ โดยวิสัยทัศน์และเป้าประสงค์ของแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 2560 - 2568 ได้ให้ความสำคัญในการท่องเที่ยวโดยเน้นการเติบโตบนพื้นฐานความเป็นไทย เน้นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเมืองและพื้นที่ชุมชนท้องถิ่นโดยพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์และวิถีไทย และเสริมสร้างความภูมิใจในความเป็นไทย นอกจากนี้ยังส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งเพิ่มรายได้ สร้างโอกาสเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ พัฒนาการท่องเที่ยวในภูมิภาคและเขตพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเฉพาะพื้นที่เมืองรองและชนบท ให้เกิด

การพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วยการส่งเสริมความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องต่อการเชื่อมโยงโทรคมนาคม การบริหารความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวและการปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมความยั่งยืนของวัฒนธรรม โดยการเชิดชูและรักษาไว้ ซึ่งเอกลักษณ์ของไทย คุณค่าดั้งเดิม และภูมิปัญญาท้องถิ่น (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2558)

โดยในพื้นที่ชุมชนเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย จังหวัดสมุทรปราการ เป็นชุมชนที่มีการพัฒนาทางด้านชุมชน วัฒนธรรม มายาวนานตั้งแต่สมัยตอนต้นกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อครั้งที่พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (รัชกาลที่ 2) มีพื้นที่อยู่ในฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา ที่มีสถานที่ทางวัฒนธรรมต่าง ๆ เช่น มีวัดในพื้นที่จำนวน 9 วัด มีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำพื้นที่คือ ศาลปู่เจ้าสมิงพราย มีป้อมปืนใหญ่ปู่เจ้า และพิพิธภัณฑสถานที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์และในชุมชนนั้น แต่เนื่องจากในอดีตพื้นที่ในเขตเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย เป็นพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาในเรื่องของอุตสาหกรรมโดยหลัก จนทำให้ภาพลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมในพื้นที่ถูกกลืนหายไป และในปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวได้กลายเป็นเขตอุตสาหกรรมเก่า ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ขาดความน่าสนใจในเชิงเศรษฐกิจและการลงทุน แต่หากที่จะสามารถพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวที่เคยถูกบดบัง ให้มีความโดดเด่นขึ้นมาอีกครั้ง ก็จะสามารถที่จะสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่ให้เกิดขึ้นได้ เนื่องจากพื้นที่เทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในด้านการคมนาคมที่สะดวก เช่น มีถนนปู่เจ้าสมิงพรายเป็นถนนสายหลักผ่านกลางเทศบาลเมือง มีพื้นที่ชายฝั่งติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา ใกล้กับเส้นทางรถไฟสายสีเขียว (แบริ่ง - สมุทรปราการ) ที่กำลังจะเปิดใช้ในปี 2561 มีพื้นที่เชื่อมต่อนักท่องเที่ยวจากแหล่งท่องเที่ยวอื่นใกล้เคียง เช่น สะพานภูมิพล บางกระเจ้า หรือตลาดบางน้ำผึ้ง เป็นต้น

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสภาพทั่วไปและปัญหาของชุมชนที่มีผลต่อการพัฒนาในด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาร่างเป็นยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนายุทธศาสตร์ในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย
2. เพื่อสร้างยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์การพัฒนา

แนวคิดด้านการวางแผนกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ (Strategic Planning) เป็นการวางแผนนำมาใช้เพื่อกำหนดแผนการทำงานด้านต่าง ๆ ในระยะยาว อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ หรือสภาพแวดล้อม โดยให้ความสำคัญกับการก้าวไปในอนาคต มีการพิจารณาความสามารถขององค์กร และวิเคราะห์ปัจจัยที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบต่อองค์กรในอนาคต เพื่อบอกทิศทาง การดำเนินการ และแนวทางปฏิบัติที่จะบรรลุตามเป้าหมายต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ (คณิงภรณ์ วงเวียน : 2554)

การวางแผนเป็นกระบวนการทางการจัดการในขั้นตอนแรก เนื่องจากการทำงานจะต้องเริ่มต้นด้วยการวางแผน การวางแผนจึงมีความสำคัญต่อองค์กร โดยสามารถสรุปความสำคัญของการวางแผนได้ดังนี้ (วันชัย มีชาติ, 2550)

1. เป็นเครื่องมือในการประสานงานขององค์กรทั้งในขนาดเล็กและขนาดใหญ่ การวางแผนจึงมีความสำคัญในการที่จะทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย รวมถึงกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรในแต่ละหน้าที่
2. เป็นเครื่องมือและแนวทางในการจัดสรรทรัพยากรในองค์กรในแต่ละกิจกรรมการดำเนินงานว่าจะต้องใช้ทรัพยากรอะไรบ้าง จำนวนเท่าใด และการเลือกใช้ทรัพยากรให้เหมาะสมกับกระบวนการทำงานในองค์กร
3. เป็นแนวทางในการจัดระบบการควบคุม ตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานขององค์กร ซึ่งการวางแผนจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปตามทิศทางที่องค์กรกำหนดไว้ ซึ่งผู้บริหารสามารถตรวจสอบกระบวนการทำงานในแต่ละขั้นตอนและเปรียบเทียบกับแผนที่ได้วางไว้ว่ากระบวนการดังกล่าวดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่
4. เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรในองค์กร เพราะการวางแผนจะเป็นสิ่งที่กำหนดทิศทางขององค์กรที่จะทำให้อุทิศตนมองเห็นว่า ทิศทางและเป้าหมายขององค์กรจะไปในทิศทางใด และยังก่อให้เกิดความพยายามในการมุ่งสู่เป้าหมายของบุคลากรตามทิศทางขององค์กรที่ได้วางไว้

การวางแผนยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ หมายถึงแผนงานหรือวิธีการอันชาญฉลาดเพื่อบรรลุเป้าหมายอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งเป็นเป้าหมายที่ยากเป็นพิเศษ ไม่อาจบรรลุได้ด้วยวิธีธรรมดาที่คนทั่วไปรู้อยู่แล้ว โดยต้องประกอบขึ้น

จากศาสตร์ย่อย ๆ มาประกอบกันเป็นศาสตร์อีกข้อหนึ่งด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อยืนยันได้ว่าสามารถบรรลุจุดหมายของงานได้จริง (เจเลียว บุรีภักดี, 2548) แผนยุทธศาสตร์ (Strategic Planning) เป็นส่วนหนึ่ง หรือขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการ บริหารยุทธศาสตร์ (strategic administration process) โดยกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ด้วยกันคือ 1) การวิเคราะห์สถานการณ์ หรือสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกหน่วยงาน ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ SWOT คือการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค 2) การวางแผนยุทธศาสตร์ เป็นการกำหนดยุทธศาสตร์ที่ต้องการหลังจากที่ได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมแล้วว่า จะดำเนินยุทธศาสตร์ไปในทิศทางใด 3) การดำเนินยุทธศาสตร์ด้วยการแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ เป็นการนำแผนยุทธศาสตร์ที่ได้วางแผนไว้มาปฏิบัติตามขั้นตอนตามที่วางแผน 4) การควบคุมและการประเมินยุทธศาสตร์ เป็นการดูแล ตรวจสอบการปฏิบัติยุทธศาสตร์เพื่อให้เป็นไปตามที่ได้วางแผนไว้ (วิรัช วิรัชนิภาวรรณ , 2554)

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมคือการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญกับมรดกทางวัฒนธรรมและสถานที่ต่าง ๆ โดยสถานที่ท่องเที่ยวอันจะมีรูปแบบทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไป นอกจากนั้นยังรวมถึงการแสดงพิพิธภัณฑ์ หรือการจัดแสดงทางโบราณคดี ซึ่งหากอยู่ในพื้นที่ที่มีการพัฒนาแล้ว สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมจะอยู่ในรูปแบบพิพิธภัณฑ์ศิลปะ หรือการแสดงดนตรี โดยนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปยังสถานที่เฉพาะเจาะจงเพื่อเข้าชมพิพิธภัณฑ์ที่มีชื่อเสียง หรือรับฟังการแสดงดนตรีในโอกาสพิเศษ ส่วนในพื้นที่ที่กำลังพัฒนา มรดกทางวัฒนธรรมและสถานที่ท่องเที่ยวอาจจะอยู่ในรูปแบบของประเพณี พิธีกรรม ศาสนาแบบดั้งเดิม หรือการแสดงผลิตภัณฑ์ทางหัตถกรรม และการแสดงทางวัฒนธรรม (Marianna Sigala, 2006)

การท่องเที่ยวชุมชน

การท่องเที่ยวชุมชน (Community Tourism) เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นผลประโยชน์เพื่อชุมชน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการของการพัฒนาการท่องเที่ยว (พิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัจย์, 2553) โดยกระบวนการของการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนโดยเฉพาะในด้านการวางแผนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนของตนเอง ทั้งในเรื่องของปัจจัยพื้นฐาน สภาพแวดล้อม และความเหมาะสมในการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยสาเหตุที่ชุมชนต้องมีส่วนร่วมหลักในการพัฒนากระบวนการของการท่องเที่ยวชุมชน เพราะชุมชนจะเป็นผู้ที่ทราบถึงรายละเอียดของพื้นที่เป็นอย่างดี ทั้งในเรื่องของข้อดี และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และชุมชนอาจจะขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในการร่วมมือการพัฒนาการท่องเที่ยว ดังนั้นการท่องเที่ยวชุมชนจึงมีส่วนสำคัญต่อการท่องเที่ยวในภาพรวม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Jos G. Vargas - Hernandez (2012) ได้ศึกษาถึงการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและมรดกทางวัฒนธรรมที่ยั่งยืนในการพัฒนาภูมิภาคของฮาลิสโกตอนใต้ โดยผลการศึกษาพบว่า การใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงบรรทัดฐานเป็นกรอบที่มีคุณค่าในการออกแบบเครื่องมือสำหรับการวางแผนและดำเนินงานของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ก่อให้เกิดความยั่งยืน แบบจำลองเชิงบรรทัดฐานพิสูจน์ให้เห็นว่าเป็นประโยชน์สำหรับการกำหนดและพัฒนายุทธศาสตร์ในด้านการท่องเที่ยว ซึ่งการศึกษานี้ได้มีการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาในด้านเศรษฐกิจและทรัพยากรที่สามารถใช้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและมรดกที่ยั่งยืน มีผลกระทบในทางบวกต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และสามารถสร้างโอกาสในการดึงดูดนักท่องเที่ยวจากต่างชาติ รวมถึงการใช้กลยุทธ์ทางด้านการตลาดเพื่อส่งเสริมการขายและการนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการที่หลากหลายในตลาดการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

Saso Korunovski, Naume Marinovski (2012) ได้ศึกษาถึงการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเมือง Ohrid ซึ่งผลการศึกษาพบว่า การให้ความสำคัญในด้านของการตลาดและการส่งเสริมการขาย จะช่วยในการพัฒนาที่ยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยหากเราจัดกลุ่มรูปแบบของการท่องเที่ยว โดยให้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญ จะช่วยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวดังกล่าวได้รับผลประโยชน์ จากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ดังกล่าว

Nur Izati Saniah Ahmad Zaki (2013) ที่ได้ทำการศึกษาถึงการท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมในเมืองมะละกา ประเทศมาเลเซีย ซึ่งการศึกษาพบว่า การท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมนอกจากจะมีการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวแล้ว ยังต้องมีแผนการพัฒนาและปกป้องมรดกทางวัฒนธรรมอีกด้วย เช่น การจัดทำกรอบแผนการพัฒนาในเชิงวัฒนธรรม รูปแบบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เพื่อสร้างกรอบอนาคตในการจัดการมรดกทางวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว การทำกรอบและแผนการพัฒนาจะเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะทำให้การวางแผนเชิงวัฒนธรรมของพื้นที่มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

Alexandru, S., & Rodica, P. (2015) ได้ศึกษาถึงการระบุศักยภาพการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในสาธารณรัฐมอลโดวา จากนักท่องเที่ยวที่ให้ความสนใจในการท่องเที่ยวเชิงวิถีวัฒนธรรมผลคือมีปัจจัยหลายอย่างอาจจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในการท่องเที่ยวของมอลโดวา ทั้งในแง่มุมของการใช้ทรัพยากรในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับเชิงวัฒนธรรมที่ยังไม่ได้มีการสำรวจ หรือมีการสำรวจอย่าง

ไม่ทั่วถึง และสิ่งดึงดูดทางวัฒนธรรมของพื้นที่อาจจะมีความน่าสนใจที่ไม่เพียงพอต่อที่จะสามารถเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวได้

วิธีการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงนโยบาย (Policy research) โดยผู้วิจัยเริ่มต้นจากการวิเคราะห์เอกสารที่เป็นข้อมูลทุติยภูมิ เช่น แผนงาน ยุทธศาสตร์ และโครงการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเทศบาลเมืองปู้เจ้าสมิงพราย ทั้งเอกสาร หนังสือ ตำรา และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

จากนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ความต้องการ และปัญหาด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนปู้เจ้าสมิงพราย จังหวัดสมุทรปราการ โดยดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นกลุ่มที่ปฏิบัติงานที่มีความเกี่ยวข้อง หรือหรือมีส่วนได้ส่วนเสียกับพื้นที่ชุมชนปู้เจ้าสมิงพราย จำนวน 18 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและรอบด้าน ประกอบด้วย บุคลากรเทศบาลเมืองปู้เจ้าสมิงพรายหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว และตัวแทนชุมชน โดยการสัมภาษณ์มีลักษณะกึ่งโครงสร้างโดยสร้างแบบสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยแบ่งคำถามออกเป็น 2 ด้านได้แก่ สภาพทั่วไป จุดเด่น และโอกาส ของการท่องเที่ยววิถีวัฒนธรรมของชุมชน และประเด็นในด้านปัญหาและอุปสรรคของการท่องเที่ยววิถีวัฒนธรรมของชุมชน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการลงสำรวจพื้นที่ด้วยตนเอง โดยการเข้าไปสำรวจยังสถานที่จริง เช่น สถานที่ท่องเที่ยว หรือแหล่งชุมชนเชิงวัฒนธรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา มาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของพื้นที่เพื่อหาศักยภาพการท่องเที่ยววิถีวัฒนธรรมในชุมชน ที่ส่งผลต่อการพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนปู้เจ้าสมิงพราย จากนั้นนำข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของพื้นที่มาดำเนินการร่างยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนปู้เจ้าสมิงพราย จังหวัดสมุทรปราการ

จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้อธิบายมาทำการร่างยุทธศาสตร์โดยผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการวิจัยแบบอนาคต EDFR จำนวน 3 รอบ โดยผู้วิจัยได้กำหนดผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติ 20 ท่าน โดยมีความคาดเคลื่อนที่ลดลงตามจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ 0.02 (Stufflebeam, 1971) โดยกำหนดกลุ่มเป้าหมายผู้เชี่ยวชาญที่มีความเกี่ยวข้องหรือมีความเชี่ยวชาญในด้านการร่างยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในเทศบาลเมืองปู้เจ้าสมิงพราย นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิด้านการท่องเที่ยว และตัวแทนชุมชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน

ผลการศึกษา

ชุมชนปู้เจ้าสมิงพรายมีแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวิถีวัฒนธรรม และ ประเพณีวัฒนธรรมที่เป็นทั้งวิถีพุทธและวิถีมอญ สืบทอดมาถึงปัจจุบัน จึงพร้อมที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถีวัฒนธรรมได้ โดยสิ่งที่สำคัญที่สุดของชุมชนที่จะสามารถสืบสานวิถีวัฒนธรรมของชุมชนให้ยั่งยืน และเป็นที่ยึดเหนี่ยวนักท่องเที่ยวและบุคคลทั่วไป นั่นคือการสร้างความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในพื้นที่และชุมชน โดยการพัฒนาบุคลากรในทุกภาคส่วน ทั้งบุคลากรของเทศบาลที่รับผิดชอบ และบุคลากรในชุมชน โดยเทศบาลเมืองปู้เจ้าสมิงพรายจะเป็นผู้รับผิดชอบหลักในพื้นที่ในการสนับสนุนชุมชนในด้านการพัฒนาการท่องเที่ยว ทั้งในส่วนของสถาปัตยกรรมด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่และวิถีประเพณีวัฒนธรรมในชุมชน

ผู้ศึกษาวิจัยได้ใช้วิธีวิจัยเชิงนโยบาย โดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบอนาคต (EDFR) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ จากนั้นจึงนำข้อมูลดังกล่าวมาสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาร่องท่องเที่ยวเชิงวิถีวัฒนธรรมของชุมชนปู้เจ้าสมิงพราย โดยมีวิสัยทัศน์คือ ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถีวัฒนธรรมของชุมชนปู้เจ้าสมิงพรายอย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน พันธกิจคือ 1. ส่งเสริม สนับสนุน ปรับปรุง อนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถีวัฒนธรรมดั้งเดิมให้คงอยู่ และสืบค้น พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย 2. ปลุกฝังจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนสำหรับการพัฒนาพื้นที่ ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว ประเพณีวัฒนธรรม ร่วมกับเทศบาล หน่วยงานภาครัฐและเอกชนทุกภาคส่วน เพื่อเพิ่มมูลค่าด้านการท่องเที่ยว 3. พัฒนากลยุทธ์ด้านการตลาด สิ่งจูงใจ และการประชาสัมพันธ์ทุกช่องทางเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ ให้หันมาสนใจท่องเที่ยว พร้อมการเชื่อมโยงเครือข่ายแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง ซึ่งยุทธศาสตร์ดังกล่าวได้มีประเด็นยุทธศาสตร์ 3 ประเด็นหลักด้วยกันคือ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถีวัฒนธรรมที่มีอยู่ในชุมชน ทั้งในด้านสถาปัตยกรรม ประเพณีวัฒนธรรม และวิถีชีวิตชุมชน โดยมี 2 กลยุทธ์ด้วยกันคือ

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถีวัฒนธรรม ทั้งในด้านสถาปัตยกรรม วิถีวัฒนธรรมดั้งเดิม ภูมิปัญญาของชุมชนและทรัพยากรทางธรรมชาติในพื้นที่ โดยมีการดำเนินการคือปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ทรุดโทรมให้มีสภาพที่ดีขึ้น ค้นหาวิถีวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนเพื่อสร้างจุดเด่นให้แก่ชุมชนและคิดค้นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีส่วนช่วยสนับสนุนในการอำนวยความสะดวกให้แก่ นักท่องเที่ยว ระบบการขนส่งและการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ชุมชน โดยมีการดำเนินงานคือพัฒนา

โครงการขำคมนาควม คึกษาและวางระบบการขนส่งสาธาณะที่มีคุณภาพ รวมถึงคึกษาแนวทางการพัฒนา ระบบการคมนาควมขนส่งทางน้ำ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนโดยสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนา การท่องเที่ยวเชิงวิถีวัฒนธรรมในชุมชน โดยมี 2 กลยุทธ์ด้วยกันคือ

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองปู่เจ้าสมิงพราย ให้มี จิตความสามารถในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวเชิงวิถีวัฒนธรรมของชุมชน โดยมีการดำเนินงานคือ พัฒนาบุคลากรของเทศบาลในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ให้มีความรู้เกี่ยวกับ ประเพณีวัฒนธรรมของชุมชน

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีจิตสำนึกร่วมกัน ในการพัฒนาศักยภาพในการ ท่องเที่ยวเชิงวิถีวัฒนธรรมในชุมชน โดยมีการดำเนินงานคือจำลองประเพณีวัฒนธรรมในท้องถิ่นเพื่อ สืบสานให้คงอยู่ต่อไป รวมถึงพัฒนาส่งเสริมชุมชนและเยาวชนในท้องถิ่นให้ตระหนักถึงความสำคัญ ของประเพณีวัฒนธรรมในชุมชนของตนเอง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากลยุทธ์ทางการตลาด และการประชาสัมพันธ์ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศหันมาสนใจการท่องเที่ยวในชุมชน

กลยุทธ์ที่ 1 สร้างภาพลักษณ์ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงวิถีวัฒนธรรมของชุมชนปู่เจ้า สมิงพราย จังหวัดสมุทรปราการสู่แหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของจังหวัด โดยมีการดำเนินงานคือ คึกษา และพัฒนาตลาดการท่องเที่ยวโดยเจาะกลุ่มตลาดท่องเที่ยวให้มีความชัดเจน

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้มีศักยภาพและสามารถเผยแพร่การท่องเที่ยว เชิงวิถีวัฒนธรรมในชุมชนไปสู่กลุ่มนักท่องเที่ยวที่หลากหลาย โดยมีการดำเนินงานคือ พัฒนารูปแบบ การประชาสัมพันธ์ที่มีศักยภาพสามารถเข้าถึงนักท่องเที่ยวได้ตรงกลุ่มเป้าหมาย

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยด้านสภาพทั่วไปและความต้องการพบว่าชุมชนปู่เจ้าสมิงพรายมีแหล่งท่องเที่ยวที่ เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงวิถีวัฒนธรรม ที่สืบทอดมาถึงปัจจุบัน จึงพร้อมที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงวิถีวัฒนธรรมโดยสร้างความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่และชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับ Nur Izati Saniah Ahmad Zaki (2013) ที่ได้ศึกษาถึงการท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรม ในเมืองมะละกา ประเทศมาเลเซีย ซึ่งการศึกษาพบว่าการท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมนอกจากจะมี การศึกษาแหล่งท่องเที่ยวแล้ว ยังต้องมีแผนการพัฒนาและปกป้องมรดกทางวัฒนธรรมอีกด้วย เช่น

การจัดทำกรอบแผนการพัฒนาในเชิงวัฒนธรรม รูปแบบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เพื่อสร้างกรอบอนาคตในการจัดการมรดกทางวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว การทำกรอบและแผนการพัฒนาจะเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะทำให้การวางแผนเชิงวัฒนธรรมของพื้นที่มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ในด้านการร่างยุทธศาสตร์จากผลการกำหนดและร่างยุทธศาสตร์การพัฒนากการท่องเที่ยวของชุมชนปู่เจ้าสมิงพราย จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถีวัฒนธรรม โดยยุทธศาสตร์ดังกล่าวประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ เป้าหมาย และการดำเนินงาน เพื่อเป็นการกำหนดทิศทางและกำหนดเป้าหมายในระยะยาว และมาตรการป้องกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Jos G. Vargas - Hernandez (2012) โดยได้ศึกษาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและมรดกทางวัฒนธรรมที่ยั่งยืนในการพัฒนาภูมิภาคของฮาลิสโกตอนใต้ โดยการใช้แบบจำลองเชิงบรรทัดฐานเพื่อทำการวิเคราะห์และกำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เพื่อหารือและสร้างตลาดเป้าหมายในฮาลิสโกตอนใต้ ผลการศึกษาพบว่า การใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงบรรทัดฐานเป็นกรอบที่มีคุณค่าในการออกแบบเครื่องมือสำหรับการวางแผนและการดำเนินงานของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ก่อให้เกิดความยั่งยืน ซึ่งแบบจำลองเชิงบรรทัดฐานพิสูจน์ให้เห็นว่าจะประโยชน์สำหรับการกำหนดและพัฒนายุทธศาสตร์ในด้านการท่องเที่ยว

ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีอยู่ในชุมชนทั้งในด้านสถาปัตยกรรม ประเพณีวัฒนธรรม และวิถีชีวิตชุมชนผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถีวัฒนธรรม เป็นสิ่งที่จะทำให้การท่องเที่ยวมีความน่าสนใจและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มีความสนใจที่จะเข้ามาในพื้นที่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Alexandru, S., Rodica, P. (2015) ได้ศึกษาถึงการระบุศักยภาพการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในสาธารณรัฐมอลโดวา โดยผลการศึกษาพบว่ามีปัจจัยหลายอย่างที่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในการท่องเที่ยวของมอลโดวา ทั้งในแง่มุมมองการใช้ทรัพยากรในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมที่ยังไม่ได้มีการสำรวจหรือมีการสำรวจอย่างไม่ทั่วถึง และสิ่งดึงดูดทางวัฒนธรรมของพื้นที่ที่อาจจะมีที่น่าสนใจที่ไม่เพียงพอที่จะสามารถเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยในประเด็นของการสำรวจและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้มีความน่าสนใจและดึงดูดแก่นักท่องเที่ยว

ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชนโดยสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงวิถีวัฒนธรรมในชุมชน ผลการวิจัยพบว่าคนเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนากการท่องเที่ยวเชิงวิถีวัฒนธรรมให้มีศักยภาพ โดยผู้ที่รับผิดชอบในการพัฒนาวิถีวัฒนธรรมชุมชน

นั้นจะต้องได้รับความร่วมมือจากบุคคลที่เกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Anna Leask and Ivana Rihova (2015) ได้ศึกษาถึงบทบาทของการท่องเที่ยวเชิงมรดกในหมู่เกาะเซตแลนค์ โดยวัตถุประสงค์ของการศึกษานี้เพื่อกำหนดบทบาทของการท่องเที่ยวเชิงมรดกในการพัฒนาเกาะเซตแลนค์ และวิธีการเชื่อมโยงกับนโยบายสาธารณะการท่องเที่ยวในชุมชน ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ถึงประสิทธิภาพของนโยบายสาธารณะในด้านการท่องเที่ยวมรดกวัฒนธรรมในเกาะเซตแลนค์ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยรวมจะส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการส่งเสริมการอนุรักษ์มรดกการท่องเที่ยว ดังนั้นการให้ความสำคัญต่อนโยบายสาธารณะในด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ

ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากลยุทธ์ทางการตลาด และการประชาสัมพันธ์ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศหันมาสนใจการท่องเที่ยวในชุมชน โดยผลการวิจัยพบว่า ด้านสร้างการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการตลาด จะเป็นการสร้างการรับรู้และความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวิถีวัฒนธรรมของชุมชน และดึงดูดให้นักท่องเที่ยวหันมาสนใจที่จะเข้ามาเยี่ยมชมพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Saso Korunovski, Naume Marinovski (2012) ได้ศึกษาถึงการพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของเมือง Ohrid โดยผลการศึกษาพบว่า การให้ความสำคัญในด้านการตลาดและการส่งเสริมการขาย จะช่วยในการพัฒนาที่ยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยหากจัดกลุ่มรูปแบบของการท่องเที่ยว โดยให้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่มีความสำคัญ จะช่วยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวดังกล่าวได้รับผลประโยชน์ จากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาในด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่ดังกล่าว

ข้อเสนอแนะ

เมื่อพิจารณาจากผลการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนปู้เจ้าสมิงพราย จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม สามารถเสนอได้เป็นสองแนวทางคือ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. เทศบาลเมืองปู้เจ้าสมิงพรายควรจะมีการสรรหาทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ยังขาดแคลนเข้ามาช่วยพัฒนาด้านการท่องเที่ยว
2. ควรพัฒนารูปแบบการโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย และสามารถเข้าถึงนักท่องเที่ยวหรือบุคคลภายนอกพื้นที่ได้

3. เทศบาลเมืองปู้เจ้าสมิงพรายสามารถนำแผนยุทธศาสตร์ไปสร้างเป็นตัวชี้วัดที่จะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนต่อไป

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนปู้เจ้าสมิงพราย ควรจะต้องมีการพัฒนาในทุกองค์ประกอบ ทั้งในส่วนของสภาพแวดล้อมของพื้นที่ แหล่งท่องเที่ยว วิธีประเพณีวัฒนธรรม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน เพื่อให้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนมีความน่าสนใจเพิ่มขึ้น

2. ความขัดแย้งของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน ยังคงเป็นปัญหาสำคัญในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวิถีวัฒนธรรมของชุมชนปู้เจ้าสมิงพราย ทั้งในส่วนของหน่วยงานภาครัฐและบุคลากรในชุมชน ซึ่งจะต้องหาวิธีที่จะสร้างข้อตกลงร่วมกันในพัฒนาชุมชนในด้านการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวิถีวัฒนธรรม โดยเน้นผลประโยชน์ของชุมชนเป็นหลัก

บรรณานุกรม

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2558). *ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 ถึง 2560*. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2559). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2560 ถึง 2564*. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

คณิงกรณ วงเวียน. (2554). *การพัฒนายุทธศาสตร์การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน กรณีศึกษาเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณิปบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

วันชัย มีชาติ. (2550). *การบริหารองค์การ*. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2554). *การบริหารจัดการและบริหารยุทธศาสตร์ของหน่วยงานภาครัฐ*. กรุงเทพมหานคร: Forepace publishing house.

เจลีเยว บุรีภักดี. (2548). *ชุดการศึกษาค้นคว้า รายวิชา 2553101 ทฤษฎีระบบและการประยุกต์ใช้ในการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

พิมพ์ระวี โรจน์รุ่งสัจย์. (2553). *การท่องเที่ยวชุมชน*. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.

Alexandru, S., Rodica, P. & Gribmacea. (2015). *Identifying cultural tourism potentials in Republic of Moldova through cultural consumption among tourists*. National Institute for Economic Research.

Anna. L & Ivana. R. (2010). *The role of heritage tourism in the Shetland Islands*. International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Research. 4, 2: 118-129.

José G. Vargas-Hernández, (2012). *Sustainable cultural and heritage tourism in regional development of Southern Jalisco*. World Journal of Entrepreneurship, Management and Sustainable Development, Vol. 8 Issue: 2/3, pp. 146-161.

Marianna Sigala, D.L. (2006). *International cultural tourism*. Burlington: Elsevier.

Nur, I. M. R., & Saniah, A. Z., Syed, M. H. S. S. (2013). *Between tourism and intangible cultural heritage*. ASEAN Conference. on Environment-Behaviour Studies Hanoi Architectural University, Hanoi, Vietnam, 19-22 March 2013.

Saso K. & Naume M. (2012). *Cultural tourism in Ohrid as a selective form of tourism development*. Service sector in terms of changing environment 2012.

Stufflebeam, Foley et al. (1971). *Educational Evaluation and decision making*. Itasca, IL: Peacock.

